

maa erindre, at Staten, idet den indløste denne Actiecapital, vilde indvinde et ganske tilsvarende Activ. Der er altsaa kun Spørgsmaal om, hvorvidt man vilde kunne mobilisere dette Activ paany, og paa hvilken Maade? Ja, sandsynligviis vilde man bedst kunde gjøre det paa den for Staterne sædvanlige Maade, ved at udstede nye Obligationer. Det sjællandske Jernbaneselskabs Prioritetsobligationer med Statens Garanti have altid været i Cours paa Markedet og været et brugeligt Betalingsmiddel, men jeg skulde formene, at Statens egne Obligationer vilde være fuldt saa gode, hvilket ogsaa har viist sig, idet Statens 4 pct. Obligationer altid have haft en højere Cours end Jernbaneprioritetsobligationerne. Jeg troer altsaa, at den af det ærede Medlem paapegede Vanskelighed, der skulde være for, at Staten kunde bruge sin Indløsningsret, idet det vilde være den umuligt at tilveiebringe en Capital af 7—8 Millioner samtidigt med, at den erhvervede et Activ af 7—8 Millioners Værdi, at det altsaa vilde være den umuligt at bevægeliggjøre dette Activ, ikke bethder Noget. Det var isvrigt nærmest i Anledning af en Slutningsbemærkning af den ærede 6te Landsthingsmand for 1ste Kreds (Bloug), at jeg begjærede Ordet. Han henviste til, at jeg ikke havde viist, at jeg havde nogen Sky for Statsindustri paa andre Omraader, idet jeg havde forelagt et Lovforslag om Etablering af en Statsindustri paa Frederiksborg. Det er nu for det Første en Misforstaaelse; jeg har ikke foreslaaet Oprettelsen af noget Ngt paa Frederiksborg, men jeg har kun foreslaaet at bevare, hvad der har været der gennem Aarhundreder. Allerede deri er der en Forskjellighed fra Statens Forhold overfor Jernbanedriften. Men jeg har desuden aldrig erkjendt og skal visseelig aldrig erkjende, at det, at drive et Stamtutteri, er eller kan kaldes en Statsindustri. Ja, dersom man vil kalde det Statsindustri — og ogsaa det har jeg jo rigtignok hørt — at opdrage Seminarister og Embedsmænd, da vil det i samme Forstand blive en Statsindustri at opfostre de Heste, som skulle forbedre Landets Hesteavl. Men jeg kan ikke erkjende det for en Industri, thi det er ikke

med det Formaal for Die at indvinde et positivt Udbytte, at Staten driver det.

Ne: Jeg troer rigtignok, at det vilde være en overmaade uheldig Bei at komme ind paa, som den ærede næstsidste Taler (W. Petersen) antydede, at Jernbanerne skulde gaae ind under det Communale. Det Communale repræsenterer og er ofte nødt til for sit Vedkommende at repræsentere det Locale, og det er meget ofte Tilfældet, at endog nærliggende Steblichheder komme i Strid med hinanden og opstille modstridende Fordringer. — Jeg troer i det Hele taget, at de mange Klager, der ere fremkomne over det jydsk-slyenske Jernbaneselskab, og undertiden da ogsaa over det sjællandske, meget ofte ere ugrundede; det Ugrundede ligger maaskee for en Deel deri, at de enkelte Steblichheder stundom vilde søge at tilvinde sig og at erobre for sig en vis særlig Indflydelse paa Jernbanernes Drift. Jernbanerne ere en reen Fællessag for hele Landet, og det maa netop søges undgaaet, at det Locale faaer for stor Indflydelse paa dem. Jeg troer dog tillige, at der er en anden og vigtigere Grund til, at disse Klager faa ofte fremkomme og ikke kunne afhjælpedes, selv der, hvor de ere grundede, og det er den, at vi i det Hele taget have for faa Jernbaner. Man er i Virkeligheden ikke endnu istand til at kunne bedømme Driften, navnlig af de Jverbaner, der for Tiden ere i Jylland, og af den slyenske Jernbane, saalænge der i Jylland kun er afbrudte Jverbaner; og stort Andet ere Jernbanerne der dog ikke endnu. Først naar Jylland har faaet sin Jernbane paalangs, saa at der bliver en samlet Jernbaneforbindelse med de andre indenlandske Baner og med Ublandets Baner, kan man bedømme, hvorledes Driften bør være; thi først saa er man istand til at faae Jartplanerne til at slutte ind i hinanden, og først saa kan man beregne den gjensidige Fordeel af Banerne. Deri er jeg derhos aldeles enig med en æret foregaaende Taler (David), at det er Uret at bebreide Jernbaneselskaberne, at de kun sørge for Actionairernes Interesser; thi disse maae absolut tilsidst falde sammen med Befolkningens og den almindelige Samfærdsels Interesse. Man kan derfor, mener